

Világosság

A Romániai Magyar Népi Szövetség napilapja

KOLOZSVAR, 1951. április 8. vasárnap ÁRA 4 LEJ VIII. ÉVFOLYAM, 83. SZÁM

Az Országos Szaktanács Központi Bizottságának csatlakozása a Béke Világtanács felhívásához

A RNK Országos Szaktanácsának Központi Bizottsága több mint 2.000.000 szakszervezeti tag nevében csatlakozását jelenti be a Béke Világtanács felhívásához, amely követeli, kössön békeegyezséget az öt nagyhatalom: az Amerikai Egyesült Államok, a Szovjetunió, a Kínai Népköztársaság, Nagybritannia és Franciaország. Az OSZT felszólítja az összes munkásokat, technikusokat, mérnököket és tisztviselőket, írják alá a felhívást.

Munkások, technikusok, mérnökök és tisztviselők!

Írjuk alá valamennyien a Béke Világtanács felhívását, követeljük erőteljesen az öt nagyhatalom közötti békeegyezség megkötését; adjunk kifejezést elhatározásunknak, hogy ha a békeegyezség megkötését szolgáló találkozót az öt nagyhatalom köztől bármelyik is elutasítaná, ezt a cselekedetét úgy tekintjük, mint a kormány agresszív terveinek bizonyítékát; dolgozzunk még nagyobb lendülettel nemzetgazdaságunk fejlesztéséért, hazánk és védelmi erejének megszilárdításáért.

Valamennyi dolgozónak tudnia kell, hogy minden normatulzárnyalás, minden megtakarítást

tott le, minden újítás a munkafolyamatban megerősíti szeretett hazánkat, megszilárdítja a világ óriási békearcvonalát, amelynek élén a nagy Szovjetunió áll.

Gyárak, üzemek, bányák, intézmények, egyetemek, iskolák, kollektív gazdaságok, GTA-k dolgozói — írjátok alá egyemberként a Béke Világtanács felhívását.

A Nyugat-Németország újrafelfegyverzése elleni európai munkáskonferencia határozataival szolidárisan, járuljunk hozzá, hogy a békeszerződés megkötésére vonatkozó felhívás aláírása erőteljes megnyilvánulása legyen hajlíthatatlan akaratunknak: megakadályozzuk az amerikai és angol imperialisták bűnös háborús terveinek megvalósítását.

A szocialista versenyek széles kibontott zászlaja alatt, Pártunk vezetésével, előre az 1951 évi állami terv határidő előtti megvalósításáért, a béke megvédéséért, szeretett hazánk megerősítéséért és felvirágoztatásáért, a dolgozók anyagi és kulturális életének szüntelen javulásáért.

AZ ORSZÁGOS SZAKTANÁCS KÖZPONTI BIZOTTSÁGA

Az IMSz Központi Bizottságának felhívása Hazánk ifjúságához

Az Ifjumunkás Szövetség Központi Bizottsága lelkesen magáévá teszi a RNK Állandó Békevédelmi Bizottságának felhívását a Béke Világtanácsa ama felhívásának aláírására, amely követeli, hogy az öt nagyhatalom: az Amerikai Egyesült Államok, a Szovjetunió, a Kínai Népköztársaság, Nagybritannia és Franciaország kössön békeegyezséget.

Az Ifjumunkás Szövetség Központi Bizottsága felhívja hazánk összes ifjait, hogy a Béke Világtanácsának a békeegyezség megkötését követelő felhívása aláírásával nyilvánítsák ki megengathatatlant akaratukat, hogy megvédik a békét.

Gyárak és üzemek, bányák és szántóföldek, műhelyek és irodák, iskolák és egyetemek ifjai! Lelekesen csatlakozzatok a világ sokmillió emberéhez, akik aláírják a Béke Világtanácsa felhívását.

Szabad életünkért, a világosság és a boldogság felé vezető utunk biztosításáért, drága Hazánk békés fejlesztésének és felvirágoztatásának biztosításáért, valamint azért, hogy jövőnket ne sűtítse egy új világméretű fenyegetés — valamennyien írjátok alá a békeegyezség megkötését követelő felhívást!

Az Ifjumunkás Szövetség Központi Bizottsága

Megnyílt a Nagy Nemzetgyűlés 10. rendes ülészaka

Csütörtökön reggel nyílt meg a Nagy Nemzetgyűlés 10. rendes ülészaka, amelyen a RNK 1951. évi állami költségvetését, az öt éves nemzetgazdasági terv első költségvetését vitatják meg.

A Nagy Nemzetgyűlés tagjai, valamint a meghívottak hosszú tappsal fogadták az Elnökség és a kormány tagjainak megjelenését.

Az elnökségi padban helyet foglaltak: dr. C. I. Parhon, akadémikus professzor, P. Constantinescu-lasi, akadémikus, I. Niculi, Marin Florea Ionescu, Moghioros Sándor, valamint az Elnökség többi tagjai.

A miniszteri padban helyet foglaltak: dr. Petra Groza, Gh. Gheorghiu-Dej, Ana Pauker, Vasile Luca, Teohari Georgescu, I. Chisinescu, Chivu Stoica L. Răducanu, Emil Bodnăras vezérvezér, Miron Constantinescu és a kormány más tagjai.

A Nagy Nemzetgyűlés 10. ülészakaának megnyitását jelen voltak még a diplomáciai kar tagjai, valamint a román és a külföldi sajtó számos képviselője.

Miután dr. C. I. Parhon, akadémikus, professzor, a Nagy Nemzetgyűlés Elnökségének elnöke megnyitották nyilvánította a Nagy Nemzetgyűlés 10. ülészakaát, Marin Florea Ionescu elv-

társ, a Nagy Nemzetgyűlés Elnökségének titkára felolvasta a Nagy Nemzetgyűlést összehívó törvényrendeletet.

Ezután rátértek a Nagy Nemzetgyűlés jelenlegi ülészaka büro-jának megválasztására.

A képviselők tapsa közben a Nagy Nemzetgyűlés elnökétől egyhangulag Ion Vințe képviselőt választották meg.

Ion Vințe elvtárs elfoglalta az elnöki széket, megköszönte a bizalmat és megfogadta, hogy az ülészaka munkálatait a legjobb feltételek között igyekszik levezetni.

Ezután a Nagy Nemzetgyűlés alelnökeinek megválasztották Gh. Florescu, Stelian Moraru és Moldován Rozalia képviselőket Titkárnak választották Mircea Gojiu Ion Ilescu, Juhász Lajos és Ontanu Ion képviselőket.

Ezután Vasile Luca elvtárs, miniszterelnökhelyettes, pénzügyminiszter, — a képviselők tapsai közepette — átadta a Nagy Nemzetgyűlésnek megvizsgálás céljából a Román Népköztársaság 1951. évi állami terve jóváhagyására vonatkozó törvénytervezetet, mel-lékelte a törvénymagyarázatot és bejelentette a sürgősséget.

A Nagy Nemzetgyűlés tagjai helyben hagyták a sürgősséget és

a törvénytervezetet tanulmányozás végett átadták a gazdasági-pénzügyi bizottságnak.

S'elian Nitulescu elvtárs benyújtotta megvizsgálásra a Nagy Nemzetgyűlés által 1950. szeptember 6 és 1951. március 31 közötti időszakban kiadott törvényrendeletek ratifikálására vonatkozó törvénytervezetet és bejelentette a sürgősséget.

A Nagy Nemzetgyűlés tagjai elfogadták a sürgősséget és a törvénytervezetet tanulmányozás végett átadták a jogügyi bizottságnak.

Ezután az ülést 10 percere felfüggesztették.

Az ülés újramegnyitása után megválasztották a gazdasági-pénzügyi és a jogügyi bizottságok tagjait.

A Nagy Nemzetgyűlés 10. ülészaka első ülésének befejezése után a két bizottság megválasztott tagjai összedültek, hogy megvitassák a benyújtott törvénytervezeteket.

A következő ülést április 6-án, pénteken délelőtt tartották meg.

Napirenden szerepelt a Román Népköztársaság 1951. évi állami költségvetésére vonatkozó törvénytervezet általános vitája.

Mai lapszámunkból:

- * Megnyílt a Nagy Nemzetgyűlés 10. rendes ülészaka. (1. old.)
- * Latin-Amerika a Wall-Street béklyóiban. (2. old.)
- * A romániai munkásosztály pártjának megalakulása. (3. old.)
- * Az önálló takarékos gazdálkodás jelentősége öt éves tervünk megvalósításában. (4. old.)
- * Több bíró anyagot üzem falujóságjainkra. (4. old.)

A PÁRT 30. ÉVFORDULÓJÁNAK TISZTELETÉRE

Tutteljesítik vállalásaikat a Duna-Fekete-tengeri csatorna építői

A Duna-Fekete-tengeri csatorna építőttelepén nagy versenymozgalom indult a Párt 30. évfordulója tiszteletére. Néhány nappal az üzemek felhívása után, Pristavu Ioan esztergályos, a gépek javításánál 77 százalékkal haladta meg normáját és 27 százalékkal saját vállalását. Gord'n Nicolae esztergályos 15 százalékkal, míg a felül vállalását. A szerelők sorában Enache Paul van az élen. 51 százalékkal haladta túl munkatervét.

KÖZEL KÉTMILLIÓ LEJ MEGTAKARÍTÁS A KOLOZSVÁRI VASUTI FŐMŰHELYEKNEL

A kolozsvári vasuti főműhelyek kazánosztályán dolgozó munkások és technikusok, márciusban jelentős megakarítást értek el. A szerelők közül Farcas Aurel csoportja 19 ezer lej, Molnár István csoportja 8030 lej, Ambrus Boldizsár csoportja 21 811 lej, Biró Albert csoportja 9590 lej, a hamuláda szerelők közül Tulbure Vicor csoportja 2890 lej, Szaniszló Károly csoportja pedig 3705 lej értékű anyagmegtakarítást ért el. Moldovan Luchin ajtószerele csoportja 17.140 lej, Péter György csőszerele csoportja

39.364 és Ursa Gheorghe darus csoportja 5029 lejt takarított meg. A technikusok kollektívája a szükséges javítások helyes megállapításával, a javításokhoz szükséges anyagok értékét: 1.800.000 lejjel csökkentette. Ezekkel a megtakarításokkal — amelyeket a kazánosztály dolgozói a Párt 30. évfordulójának tiszteletére ajánlottak fel —, összesen 1.926.559 lejjel járultak hozzá az üzem szocialista akkumulációjának növeléséhez.

SZOVJET MUNKAMÓDSZER ALKALMAZÁSÁVAL NÖVELIK A TERMELEKENYSÉGET

Az aranyosgyéresi „Sodronyipar” önöi, a Párt 30. évfordulója tiszteletére tett vállalásukban ígérték, hogy munkájuk megjavítása érdekében bevezetik a Matulinyec-féle gyorsapolási szovjet munkamódszert. A Siemens-Martin kemencénél dolgozók elegendő tesznek vállalásuknak. A munkamódszer alkalmazásával s'kerül: a tölés és olvasztás idejét 25-30 perccel lecsökkentették. A Siemens-Martin kemencénél dolgozó munkacsoport 155 százalékkal teljesítette március havi tervelőirányzatát.

A BÉKEPAKTUM MEGKÖTÉSÉÉRT

Szívöl gyűlölöm a háborús uszítókat, követelem a békepaktum megkötését

Allandóan figyelemmel kísérem a sajtóban megjelenő külső és belpolitikai eseményeket. Naponta olvasok a békeszerető emberek megsokszorozott munkalendületéről, amelyet a béke megvédéséért tesznek. Világosan látom, hogy az amerikai-angol imperialisták becstelenséggel akarják terjeszteni Európára is a háborút. Ez az aljas számításuk azonban nem fog sikerülni. A dolgozó emberek milliói, élen a Szovjetunióval, elszántan harcolnak a békéért. Ez a Béke Világtanácsának ülésén is bebizonyosodott. Az imperialisták azonban aljas módon lábbal akarják tiporni a béke ügyét. Újra akarják fegyverezni Nyugat-Németországot és Japánt, hogy újabb háborút zudítsanak az emberiségre. A béke ügye azonban győzelemhez vezet.

Én, mint az Ady-harisnyagyár dolgozója, munkával harcolok a béke megvédéséért. Felvilágosítom munkástársaimat, hogy ők is cselekvő harcossai legyenek a béke ügyének. Tudom, hogy mit jelent a háború. Az első világháborúban édesapámat vesztettem el. A második világháborúban pedig két testvérem nem tért haza. Éppen ezért szívöl gyűlölöm azokat, akik egy újabb háborút akarnak kirobbantani. Követelem a békepaktum megkötését és mindent elkövetek, hogy üzemünkben minden dolgozó aláírja a békepaktum megkötését követelő felhívást.

ISKOVICS ADOLF,
az „Ady“-harisnyagyár dolgozója

Új csucsszalag-rendszert vezettek be a „Flacara” konfekció-üzemben, amelynek segítségével 30 százalékos termelékenységnövekedést értek el. „Jobbra” az üzem technikusai láthatók, akik a szalagrendszer bevezetését kezdeményezték.

A népek harcolnak a békepaktum megkötéséért

SZÓFIA. — A Bolgár Hazafias Front Országos Bizottsága az USA kormányához intézett táviratában közölte, hogy a bolgár nép teljes egészében magáévá teszi a Béke Világtanácsa felhívását az öt nagyhatalom békeegyezményének megkötésére.

„A bolgár nép aggodalommal figyeli — hangzik a távirat, — az Amerikai Egyesült Államok, Nagybritannia és Franciaország és a többi nyugati ország háborús előkészületeit, valamint az amerikai és angol befolyás alatt álló balkáni országok, Jugoszlávia, Görögország és Törökország fegyverkezését. Ezek az országok veszélyeztetik a világékét. Ezért erélyesen követeljük a nagyhatalmak közötti békepaktum megkötését. Nyugat-Németország leszerelését és a nagyhatalmak haderejének csökkentését.”

Hasonló szövegű táviratot in-

tézett a Hazafias Front az angol és francia kormányhoz.

BERLIN. — Manteuffel háborús bűnös, volt hitlerista tábornok, Ham városban megtartott ülésen háborús propagandát akart kifejtetni. A gyűlés résztvevői azonban me akadályozták, hogy felszólaljon. A gyűlés békétüntetéssé alakult. A tömeg ezt kiáltozta: „Le Adenauerrel!” „Harcoljatok a békéért!” „Követeljük a népszavazás megtartását!”

LONDON. — A „Daily Worker” című angol lap közli, hogy az angol békevédelmi bizottság főtanácsa felhívást tett közzé a Nyugat-Németország felfegyverzése elleni nyilatkozatok aláírására. A délwallesi bányászszakszervezet és a glasgowi gépkocsiszem munkásai válaszoltak a felhívásra. New

Castell, Northumberland és Durham városok lakossága tiltakozó gyűlést tartottak Nyugat-Németország újrafegyverzése ellen.

TEHERAN. — Az iráni békevédelmi bizottság titkárságának közlése szerint Iránban április elsejéig 100.000 aláírást gyűjtöttek a Béke Világtanácsa felhívására. Noha az iráni reakciós hatóságok üldözik az aláírást gyűjtő békeharcosokat, az aláírási akció sikerrel tovább folyik.

PÁRIZS. — Dél-Franciaországban a lakosság tiltakozik az ellen, hogy az amerikai imperialisták Nimes környékén repülőtereket építenek. A békebizottságok közös akcióra hívják fel a lakosságot a Béke Világtanácsa felhívásának megvalósítására.

Gromiko követelte a trieszti kérdés megvizsgálását

PARIZS. — (Agerpres.) A külügyminiszterhelyettesek legutóbbi ülésén Davies angol küldött elnökölt.

Gromiko szovjet küldött bejelentette, hogy egyelőre nincs mit hozzáfűznie az előző ülésen elmondott megjegyzéséhez a három nyugati hatalom újabb javaslatával kapcsolatban.

Davies angol küldött indítványozta az ülés elhalasztását. Gromiko szovjet megbízott elnevezte ezt és felhívta az értekezleten résztvevő küldöttek figyelmét az előző üléseken előterjesztett szovjet javaslatokra, amelyeket még nem vitattak meg részletesen. Ezek között szerepelt az Atlanti-paktum és az amerikai hadászati támogatások kérdésének megvizsgálása.

— Az Egyesült Államok, Nagybritannia és Franciaország megbízottai minden uton megkísérlik, hogy csökkentsék a trieszti kérdés jelentőségét, — hangsúlyozta Gromiko. — Igy Parodi azt állította, hogy ez a kérdés „lecsillapodott”, vagyis kevésbé időszerű. Ez nem felel meg a valóságnak. Lehet, hogy egy vagy két évvel ezelőtt többet beszéltünk Triesztről, mint most, mert akkor ezt a kérdést a Biztonsági Tanács a trieszti kormányzó kinevezésével kapcsolatban tárgyalta. Jelenleg a nyugati hatalmak kevesebbet beszélnek Triesztről, de annál több történik ott. Az amerikai és angol csapatokat továbbra is

fenntartják; az amerikaiak és az angolok tovább erősítik trieszti tengerészeti és légi támaszpontjukat. Ismeretes, hogy ebben a kérdésben a két nagyhatalom között Londonban diplomáciai tárgyalás, bizonyos alku van folyamatban. Anélkül, hogy ismernék az alkudozás részleteit, nem nehéz megérteni, hogy azok, akik a tárgyalásokon résztvesznek, az eddigi uton, az olasz békeszerződés megszegésének útján haladnak Trieszt kérdésében. Trieszt kérdésének sem időszerűsége, sem jelentősége nem csökkent. Ellenkezéleg éppen azért, mert Triesztben több év óta törvénytelenül angol és amerikai csapatok állomásoznak, ezt a kérdést a négy nagyhatalom külügyminisztereinek meg kell vizsgálniuk.

A szovjet küldött kimutatta a nyugati külügyminiszterek állításainak képtelenségét, — Rendszerint valahányszor a három nyugati hatalom megbízottai nem tudnak semilyen ellenvetést felhozni valamely szovjet javaslat ellen, azt állítják, hogy a szovjet küldöttség propagandát folytat.

Végül Gromiko kijelentette, hogy a szovjet küldöttség fenntartja magának a jogot, hogy kiegészítő megjegyzéseket tegyen a három nyugati hatalom április 2-án előterjesztett tervezetének első pontját illetően.

Davies indítványára — az ülést berekesztették.

Megkezdődött az Olasz Kommunista Párt VII. kongresszusa

RÓMA. — (Agerpres.) Az Olasz Kommunista Párt VII. kongresszusa a római Adriano-színház termében megkezdte munkálatait. Az értekezlet résztvevői lelkes fogadtatásban részesítették a Párt vezetőit, élükön Palmiro Togliattival, Pietro Secchiá, a Párt helyettes főtitkára megnyitó beszédeiben röviden vázolta az Olasz Kommunista Pártnak 30 éves fennállása alatt megtett útját. Azt javasolta a kongresszus résztvevőinek, hogy küldjenek üdvözle-

tet a népek vezetőjének, J. V. Sztálinnak.

A jelenlevők hosszasan éltették Sztálin elvtársat, a Bolsevik Pártot és a Szovjetuniót.

A kongresszuson megjelentek a Francia Kommunista Párt küldöttei, élükön André Marty elvtársal. Az olasz kormány megtagadta a beutazási engedélyt a népi demokratikus országok kommunista és munkáspártjainak küldötteitől.

Rodolfo Norandi, a Szocialista

Párt helyettes főtitkára tolmácsolta az olasz Szocialista Párt forró üdvözlését.

A kongresszus üdvözlését kapott a Szovjetunió Kommunista Bolsevik Pártjának Központi Bizottságától.

Palmiro Togliatti, a Párt főtitkára előterjesztette a napirend első pontjára vonatkozó jelentését „Az olasz nép harca a békéért, a munkáért és szabadságért” címmel.

Latin-Amerika népe tiltakozik a washingtoni értekezlet néparuló határozatai ellen

MONTEVIDEO. (Agerpres.) — A latinamerikai országok dolgozó tömegei erélyesen tiltakoznak a latinamerikai külügyminiszterek washingtoni értekezletének határozatai ellen.

Braziliában országsszerte hatalmas tüntetések zajlottak le, melyek során a brazil nép kifejezésre juttatta felháborodását a kormány áruló politikájával szemben. A brazilai országok szakszervezeti tanácsa felhívta a munkásszövetkezt, hogy erélyesen utasítsa vissza az ország áruló által elfogadott határozatokat. Egyben rámutatott arra, hogy az USA pa-

rancsára összehívott washingtoni értekezlet nem egyéb, mint az amerikai imperialisták háborús előkészületeinek további fokozása a szabadságserető népek ellen. Egyben tiltakoznak az ellen, hogy csapatokat küldjenek Koreába.

Uruguayban az általános munkaszünetiség négy órás tiltakozó sztrájkot rendelt el. Montevideóban a Kommunista Párt nemrégiben tartotta meg értekezletét a következő jelszavakkal: „Éljen a béke!” „Éljen a latinamerikai országok nemzeti függetlenségé-”

Röviden

HELSZINKI. — (Agerpres.) Finnországban a lakbéréket június 1-től 10, szeptember 1-től 20 százalékkal emelik.

TEHERÁN. — (Agerpres.) Az angol-iráni petróleumipari munkások sztrájkja tovább tart. Az angol kormány 9 hadihajót vezényelt a Perzsa-öbölbe.

RÓMA. — (Agerpres.) Az olaszországi Iva-fémipari üzem munkásai, akik hősiess harcot folytattak a tömeges munkás-elboacsátások ellen, kivívták követeléseiket.

Minden jugoszláv ujszülött 25.000 dinár adóssággal jön a világra

Amióta Titóék imperialista kölcsönöket kapnak, a jugoszláv nép élete egyre nyomorúságosabbá válik. A „kölcsönöktől” a jugoszláv népek súlyos árat kell fizetnie. Hogy milyen kikötéseket szabnak az imperialisták, arra elég egy példát felhozni. Annak a háromszázmillió dollár értékű kölcsönnek, melyet Tito az amerikai kézben lévő Nemzetközi Bankból vett fel, az volt a feltétele, hogy Jugoszlávia fizesse meg nemcsak Amerikának, hanem az összes többi tőkés országnak is mindazokat a kölcsönöket, ame-

lyeket a háborúelőtti Jugoszlávia népe ellenes rendszere, sőt még régebben a szerb királyság vett fel. Ezek a tartozások a háború előtt több mint egymillióra 130 millió aranyfrankot tettek ki. Természetesen az elmaradt kamatokat is ki kell fizetni.

Igy fest az „ajándékként” kapott kölcsön. Utón-utófélen beszél a jugoszláv nép: „a titóisták úgy eladták az országot, hogy minden gyerek, amikor megszületik, máris 25.000 dinárral tartozik az amerikaiaknak.”

Latin-Amerika a Wall-Street béklyóiban

SZTÁLIN ELVTÁRS a „Pravda” munkatársának adott sajtónyilatkozatában rámutatott arra, hogy a támadó jellegű Észak-Atlanti Szövetséges tagállamok mellett az ENSZ agresszív magjához tartozik a 20 latinamerikai ország. „Senki számára nem titok az a tény, hogy a 20 latinamerikai ország most az ENSZ-ben az Amerikai Egyesült Államok legtömegesebb és legengedelmesebb hadseregét jelenti.”

Mi az, ami ezt a „legtömegesebb hadsereget” életre-halálra a washingtoni uszítókhoz láncolja?

Sztálin elvtárs nyilatkozata megadja a választ: „Ezeknek az országoknak nagybirtokosai és nagykereskedői új háborút szomszédjuknak, valahol Európában, vagy Ázsiában, hogy a európai országoknak a szökőnél is magasabb áron adhassák el árúkat és ezen a véres úgyon milliókat keressenek.” A latinamerikai földesurak és tőkés profitorjának milliói — az amerikai trösztök milliárdjaitól függenek. A venezuelai földbirtokos, akiknek földjén olajkútak emelkednek, csak akkor keresheti meg a maga millióit, ha hűségesen teljesíti amerikai gazdálknak parancsait. Az olajkútak felét az Egyesült Államok rendelkezik; Venezuela lényegében két amerikai olajtröszt: a Standard Oil és a Gulf Oil Corporation birtokában van és amerikai statiztikák szerint

is Rockefeller évi 10 ezer dollárt keres minden egyes, hihetetlen nyomorban tengődő venezuelai kőolajmunkáson. Az uruguayi földesuraknak, akik az ország megművelt földjeinek felét tartják a markukban, nagyszerű üzlet, hogy a koreai háború kitörése óta 14 százalékkal emelkedett a buza világpiaci ára. Csak akkor kereshetnek milliókat, a legelőket járó hatalmas szarvasmarhacsordákon, ha az uruguayi husfeldolgozó ipart ellenőrző két amerikai monopólium a társaság, a „Frigorificos Swift” és a „Frigorificos Artigas” Newyorkban ülő vezetői engedik. Az argentinai elektromos, vegyi- és textilipar jóformán teljesen az Egyesült Államok monopóliumainak kezén van.

BARHOVÁ NÉZÜNK Latin-Amerikában — ez a helyzet. Mexikóban például a bányák kilenczied része az elektromos ipar, a légvonalak, a telefon, a villamosvasutak — s a gyáripar több részének 54 százaléka került az USA-trösztök kezébe. Braziliában több mint 400 USA-monopóliumnak vannak gyárjai és leányvállalatai. E trösztök megkaparintották az összes acélvállalatokat. Dél-Brazília valamennyi szénbányáját és az északi tartományok vízlerőműveit. Chileben az USA nagy rézkonzernjei — a Guggenheim, az Anaconda és a többiek — a rézbányák fellátásá-

urai. Északamerikai trösztöké a szén és az olaj, sőt legutóbb az USA már a halásztársaságokra is rátepte a kezét. Kuba szigetét a jenkik kapzsisága egyetlen hatalmas cukorültetvényre változtatta, ahol évi 100 százaléknál magasabb a monopóliumok haszna.

AZ AMERIKAI TÖKE arra törekszik, hogy minél gyorsabban, minél több latinamerikai országban teremtsen fasiszta katonai diktatúrát, a diktatura élére az illető ország földesuri-katonai klikkének, vagy nagybuzsozóaijának legvéresebbkezü képviselőit állítsa. Így került uralomra az utóbbi esztendőben Venezuelában egy háromtagú katonai kalandor-klikk. Így került „trónra” Chileben Videla diktátor, aki egy hónappal hatalomrajutása után rátette kezét az ország legnagyobb földbirtokára. Így Columbia diktátora, egy Gomez nevű bandita, Franco és Salazar csodálója, így lett ebben az esztendőben Brazília elnöke Vargas, Hitler és Mussolini egykori barátja, Brazília egyik legnagyobb földbirtokosa, Ezek a kalandorok — megannyi Csang-Kaj-Sek a maga apróbb-nagyobb házatáján — igazán „megbízható módon” mutatják meg Latin-Amerika népének, milyen az igazi amerikai életforma. Chileben Videla egy bányásztröszt alkalmával tankokkal zárra körül a bányászvárosokat, repülőgépek röpködtek a házak felett s végül ezer bányászcsaládot deportáltak a sivatagba. Ecuadorban nappal ingyen kell dolgozniok

az indián jobbágyoknak és csak éjjel művelhetik meg rég eladósodott, apró földjüket. Columbiában Gomez diktatúrája a múlt évi nagy sztrájk idején egy egész bányászvárost felgyújtott, egyetlen éjszakán 1400 embert gyilkoltak meg.

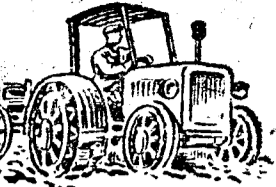
A latinamerikai országok dolgozóinak a kommunisták vezetésével egyre elszántabb harcot folytatnak a kizsákmányolás, a nyomor, az éhség és a háború politikája ellen. A tömegsztrájkok mind gyakoribbá válnak. Chile főbb iparágában a múlt év júniusától decemberéig több mint 120.000 munkás sztrájkolt. Mexikóban szeptembertől-decemberéig több mint 60.000, Braziliában 150.000, Uruguayban augusztustól decemberéig 123.000 volt a sztrájkolók száma. Bolíviában az önbányásztrájkoló munkásai megszállták a bányákat és napokon keresztül gépfegyverekkel és kézigranátókkal felfegyverkezve harcoltak az amerikai monopóliókések fasiszta helytartói ellen. Kubában 500.000 cukoripari munkás sztrájkja a cukortermelést, míg 30.000 kikötőmunkás sztrájkja a kikötőket bénította meg. Az argentin vasutassztrájkban ez év februárjában 160.000 vasutas vett részt.

A BÉKEHARC Latin-Amerikában szorosan összefűződik a nemzeti függetlenségért, az amerikai imperialista gyarmatosítók ellen vívott harccal. A venezuelai kőolajmunkások kijelentették, hogy egyetlen csepp kőolaj sem termeljen a monopóliumoknak, ha az impe-

rialisták háború robbantanak ki. Az argentin földművelők megfogadják, hogy háborús célokra nem termelnek gabonát. A chiléi bányászok ígéretet tettek, hogy nem fejtenek érce: az agresszorok számára. A fasiszta rendőrterror ellenére több mint 10 millió aláírást gyűlt össze Latin-Amerikában a stockholmi békefelhívására, most pedig széleskörű mozgalom indult a berlini határozatok támogatására és végrehajtására.

Az amerikai háborús gyújtogatók érzik, hogy ingatag talajon állanak. Ezért követelte Truman és Acheson a most folyó washingtoni amerikai külügyminiszteri értekezleten, hogy a latinamerikai csatlós kormányok minden eszközzel lépjenek fel a haladó mozgalmak ellen. A washingtoni konferencián az USA kormánykörök minden eddiginél nyitlatban adtak parancsot csatlósainak a nyersanyag és ágyutöltőanyag fokozására. A konferencia eddigi során úgy látszik, hogy a latinamerikai diktátorok külügyminiszteri egyelőre csak a nyersanyag szállítás fokozására hajlandók és hosszas alkudozásokat folytatnak az „ágyutöltőanyag”, vagyis az emberanyag szállítása kérdésében. Mi készítette erre a latinamerikai kormányokat? Az, hogy a dolgozó tömegek hallani sem akarnak az Egyesült Államoknak nyújtandó katonai segítségről. A népek mindentől kezükbe veszik a béke megőrzésének ügyét, Latin-Amerika népe, ugyanugy, mint a földkerék minden békeszerető népe.

Előre vetési csapatunk SIKERÉÉRT!

104 százalékban végezték el a szalmásgabonák vetését Harasztoson

HARASZTOS. — (Levelezőnkől.) A Torda-rajoni Harasztos község szegény- és középparasztjai munkájukat a ve-es mielőbbi befejezésére összpontosítják. A néptanács híven követve a Párt útmutatásait, a tömegszervezetek támogatásával gondosan megszervezték a munkát. A vetési kampányban Török János, Király Gábor, Szilágyi Gergely, Szász György és Granár Gheorghe dolgozó parasztok tüntek ki, akik példaadásukkal a többi szegény- és középparasztokat is jó munkára ösztönözték.

A gondos szervezésnek, a rendszeres ellenőrzésnek meg van az eredménye: a harasztosi dolgozó földművesek 104 százalékban teljesítették a szalmásgabonák vetési tervét.

Szentannai Eszter

Jól halad a vetés Apanagyfaluban

APANAGYFALU. — (Levelezőnkől.) Községünk néptanácsa április 2-án tartott beszámolójában a híralat és önbírálat szellemében kiértékelte az eddigi vetési munkálatokat. A beszámolóból kitűnt, hogy a dolgozó földművesek szép eredményeket értek el a tavaszi

vetési munkában. Ezideig 110 hektár búzát, 96 hektár árpat, 118 hektár zabot, 29 hektár napraforgót, 10,31 hektár krumplit és 20 hektár búkkönyt vetettek. A tavaszi szántást 213 hektáron végezték el. A vetési munkában a párttagok járnak elől. Munkájukkal példát mutatnak

a falu valamennyi dolgozójának. Jucan Grigore, Zegrean Vasile, Lukács István, Gellért István, Pop Mihály és Székely István dolgozó földművesek járnak az élen a szalmásgabonák vetésében.

Kovács István

Malinyina Andrejevna kosztromai kolhozdolgozó levele Panait Maria, Bălcești községi román parasztasszonyhoz

DRÁGA TESTVÉREM, A SZABAD ÉS DEMOKRATIKUS ROMÁN NÉPKÖZTÁRSASÁGBAN!

A Szovjet Antifasiszta Nők Bizottsága útján megkaptam levelét. Boldog vagyok, hogy válaszában alkalom nyílik arra, hogy életéről és munkámról írjak magának. Én a Kosztroma-vidéki „Október 12” elnevezésű kolhozban élek és dolgozom. Műtán a kolhozba beléptem, a fejszénél dolgoztam, az utóbbi hat évben pedig mint a szarvasmarha tenyésztőtelep vezetője tevékenykedem.

Elhatároztuk, hogy a takarmány biztosításával és a szarvasmarhák gondozásával helyes megszervezésével nagymennyiségű tejhozamot és a szarvasmarhák súlyának gyarapodását érjük el. Ez sikerült is nekünk.

1945-ben szovjet kormányunk helyesnek találta, hogy a kosztromai fajtát kísérletezzünk, amelyet Micsurin tudományos tapasztalatai és elvei alapján a Kosztroma-vidéki kolhoz munkások tenyészítették. A mi telepünket eme jó szarvasmarhafaj nevelése és feljavítása kísérleti alapjának tekintik. A Kosztroma-vidéki fajtáknak körülbelül 6-8000 liter tejet adnak évenként, sőt eme faj

legkiválóbb tehene, a „Szófogadó” nevű állat 16.000 literet is ad évenként.

Tekintettel arra, hogy e fajta kitenyésztésében résztvettem, a kormány „Lenin-rend”-del tüntetett ki. Azért, mert szokatlanul nagymennyiségű tejet fejtem a „Szocialista Munka Hőse” címet kaptam, a nép pedig az Orosz Szocialista Szovjet Köztársaság Legfelső Szovjetje képviselőjének választotta.

A tenyésztőtelepi munkámon kívül háztartásommal is törődöm, mert van egy tehennem, van egy disznóm, juhaim, tyúkaim és a ház mellett gyümölcsösökem is. A férjem, mint sofőr dolgozik a kolhozban, 20 éves lányom a földművelési brigád tagja, kistám pedig iskolába jár. Ön azt kérdezi tőlem, hogy miként szerveztük meg a kolhozot, a kolhozban az ovodát és bölcsődét?

Az elért eredményeket a szovjet rendszernek köszönhetjük. A szovjethatalom elővetelégét úgy éltük, ahogy tudtunk. Minden szegény paraszt kioldott. Szinte széjjel kellett szaggatnia magát,

hogy minél többet dolgozhassék a kulákokhoz kellett munkára mennie. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom után földet kaptunk a Párt és a kormány a kollektivizálás útjára irányított.

Kolhozunk jennállásának eddigi 18 éve alatt jó, bőséges életet teremtettünk magunknak. Ezt csakis a kolhoz tette lehetővé számunkra. A kolhoz munkás annyit keres, amennyi családja jólétét biztosítja.

A kolhoz jövedelméből bölcsődét, ovodát, társasköröket és más hasznos épületeket emeltünk.

Ez röviden a mi életünk. Engedje meg, hogy soraimat befejezzem és sikereket kívánjak az életben és a munkában. Irjon gyakrabban és intézzem hozzáam kérdéseket. Örömmel fogok válaszolni és örömmel írok saját tapasztalataimról.

Irjon a következő címre: Moszkva, Puskinszkájá 25, Antifasiszti Komitét Szovietszkán, Zenscskin, Malinyina P. A. részére.

MALINYINA PRASZKOVA
ANDREJEVNA

Várfalván nem mennek szomszédba egy kis bürokráciáért

A Torda-rajoni Várfalva községi néptanácsi székhely. Hozzá tartozik Csegez és Rákos. A községi néptanács elnöke és tagjai még mindig nem számolták fel a bürokratizmust. Ezt igazolja a következő eset:

Március 28-án Veronica Ilombuc néptanácsi tisztviselő az élelmiszerjegy kiosztása alkalmából a közigazgatásilag hozzá tartozó falvakból a nyugdíjasokat és a hadigondozottakat berendelte a néptanácsba, hogy a szükséges nyilatkozatokat ott kitöltésék. A csegezi és rákosi élelmiszerjegy jogosultak valamennyien, betegen is bementek a várfalvi néptanácsba. A csegezi állami alkalmazottaknak, nyugdíjasoknak és hadigondozottaknak — összesen 42 személynek — oda-vissza 14 kilométeres utat kellett megtenniük és még ráadásul várakozniok kellett Várfalván, mivel egyszerre rendelték őket a községi néptanácsba. Sokkal helyesebb lett volna, ha

a várfalvi néptanács Ilombuc Veronica tisztviselőt, vagy más hivatali beosztottat küldte volna ki Csegezre és Rákosra, hogy a helyszínen végezze el a nyilatkozatok kitöltését és összeszedését. Így egy tisztviselő elvégezhette volna a munkát egy nap alatt és nem kellett volna 42 embernek; férfinek és nőnek a tavaszi vetési kampány idején egy egész napot elveszítene.

A várfalvi néptanácsnak fel kell számolnia a polgári-földesuri időkből visszamaradt bürokratikus intézkedéseket: „berendeléseket”. A néptanácsnak támogatást kell adnia a dolgozó nép munkájához és nem megnehezíteni azt. A néptanács tagjainak és tisztviselőinek szorosabb kapcsolat kell teremtenie a dolgozó tömegekkel. Minél több helyszíni kiszállással és nem „berendelés-sel” kell velük a kapcsolatot kimélyíteni.

A KÖVETKEZŐ HÉTRE KIADÓS ESŐZÉSEK VÁRHATÓK

A Tudomány és Kulturaterjesztő Társaság kolozsvári tagozatának Meteorológiai Köre közli a várható időjárást. Kolozs-tartományban 1951 április 7-től 14-ig:

Az időszak első felében változó-köny idő, felhőátvonulásokkal, kisebb esőkkel és délutáni záporosokkal. Mérsékelt meleg idő, a napi hőmérséklet 12-18 fok között, az éjszakai hőmérséklet 4-8 fok között lesz. Általában keleti és északkeleti gyenge szél. Az időszak második felében fokozatosan a hűvösebb tengeri légtömegek hatáskörébe kerülünk, ezért megerősödik a felhőzet, kiadósabb esők lesznek.

A mezőgazdasági munkálato számára: Tavaszi szalmánövénység, továbbá lucerna, lóhere és répa vetésére kedvező időjárás. A kertben elvégzendő a nyári káposzta, karfiol, karalábé s.b. ültetése, továbbá a magnakváló gyökerező zöldségek vetése.

KIGYUL A VILLANY...

BÁNYABÜKK. — Bányabükk — Torda-rajon — dombok közé beékelte falu. Mellette évtizedek óta villanyvezeték húzódik. A múlt rendszer urainak azonban nem volt érdekük, hogy a falut villamosítsák. Ma, amikor nagy-szerű villamosítást tervünk megvalósítását megkezdjük, lehetővé vált Bányabükk falu villamosítása is. Március 26-án a tartományi villamosítók mérnökei kiszálltak, hogy előkészítsék a villany bevezetésének vázlatát. A dolgozó földművesek közül sokan önkéntes munkára jelentkeztek a póznák szállításához és gödrök ásásához. A falu dolgozói a villanyvezetékekkel együtt a napokban hozzákezdnek a munkához és igyekezni fognak, hogy június 1-ig, a kitűzött időnél korábban végezzék el a munkálatokat. A Párt támogatásával és a dolgozó földművesek munkája nyomán kigyul a villany Bányabükkön.

A romániai munkásosztály pártjának megalakulása

Országunk dolgozói nagy örömmel fogadták a világtörténelmi jelentőségű Nagy Októberi Szocialista Forradalmat.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom iránti mély és internacionális érzelmek vezette, számos romániai munkás és paraszt, fegyverrel a kezében harcolt a világ első munkás-paraszt állama, a Szovjet Hatalom megerősítéséért. Odesszában román forradalmi bizottság alakult, amely csatlakozott az oroszországi forradalomhoz és résztvett a Vörös Hadsereg harcában. Az odesszai román forradalmi bizottság „Lupia” (Harc) címen lapot adott ki, melyben népszerűsítette az Októberi Forradalmat és amelyet országsszerte terjesztettek. Odesszában, Poltavában és Kievdn a román katonák csatlakoztak a Vörös Hadsereghez, román forradalmi egységeket alapítottak, hogy így támogassák a fiatal szovjet hatalmat. Így alakult meg a „Poltavai Román Ezred”, a kievi és más nemzetközi ezredekben és egységekben száz és száz román katonák harcolt.

Ezzel egyidőben a román burzsoázia és a földesuri osztály a Fűerashoz, Jumancsához, Serban Voinecához hasonló szociáldemokratikus erők nyílt támogatásával, Romániát a Szovjet Köztársaságok ellen beavatkozó hídfejévé alakították át a kommunisák és a romániai forradalmi proletárlátus azon-

ban harcot hirdetett a Szovjet Állam megvédése érdekében. Országsszerte feldúlt és fokozódott a beavatkozó imperialisták elleni harc. Románia dolgozó tömege gyűlések, tüntetések egész sorának szervezésével fejezte ki ezúttal akaratát, hogy támogassa az oroszországi szocialista forradalom eredményeinek megvédését.

A kommunista csoportok számos illegális kiáltványt tettek közzé, amelyekben leleplezték a román vezetőikről a szocialista ellenforradalmi szándékait.

A „közársasági katonák” aláírással ellátott kiáltványa többi közt ezeket írta: „Oroszországba akarunk bennünket küldeni, hogy vérbe fojtsuk a munkások és szegény parasztok közársaságát... A hatalom a mi kezünkben van. Fegyvereink vannak. Ne feledjétek el, hogy a francia katonák megtagadták a parancsot, hogy Ukrajnába vigyék őket. Az amerikai hadsereget visszahívták Amerikába. Az amerikai munkások és katonák nem akarnak az ukránjai és nagyoroszi forradalmi hősök ellen harcolni.”

Országunk forradalmi sajtója a kommunista csoportok tevékeny akcióját folytán hátróztan állást foglalt a szovjet forradalom megvédése mellett. A német csapatok visszavonulása után, 1918 november 14-én megjelent „Traiasca socialismul” (Eljön a szocializmus!) című lap, ilyen jelzavakát közölte: „El a kezekkel a Szovjetunión!” „Azonnali békét Szovjetországgal!” „Szovjetország az összes ényomolt népek védelmezője!” Így a forradalmi munkás

sajó a nép legjobb fiainak legmagasabb gondolatát: jutni a kifejezésre, harcra hívta a tömegeket hazánk érdekében, a Szovjetunión iránti barátság és szeretet jegyében.

A romániai munkások, a bolsevikok vezette orosz munkások példáját követve harcra indultak a jobb életért. Először mindenütt kommunisták állottak. A népömegek kezdeményezésére országsszerte nagyarányú munkásmegmozdulások törtek fel, amelyek a szociáldemokraták megkerülésével és a szociáldemokraták ellen folyt le. A munkafeltételek megjavítása, a bérek növelése és a szervezkedés érdekében elsőnek a Nicolina-Iasi CFR főműhelyek dolgozói lendültek harcba. 1918 márciusában sztrájkba léptek, amely első munkabeszüntetés volt a háború idején és amelyet közvetlenül a Nagy Októberi Szocialista Forradalom értelt meg. A munkások az üzemi bizottságok felállításának a jogát, a 8 órás munkanap bevezetését, a háború befejezését és az összes szomszédos népekkel való baráti kapcsolatok megerősítését követelték.

A Nicolina-Iasi CFR főműhelyekben az öntudatos munkások kommunista csoportokat szerveztek, amelyek csakhamar megváltoztatták a műhelyek légkörét. Fokozták a munkások harci szellemét. A Nicolina-Iasi CFR főműhelyek dolgozóinak sztrájkja, amely három hélig tartott, a munkásfigyelem és szervezési példaként volt.

A német csapatok visszavonulása után a munténiai munkások is harcba lendültek, újjászervezték a szakszervezeteket. 1918 november

17-én országsszerte újjászervezték a szakszervezeteket. A CFR munkások harcának hatása alatt a fővárosi nyomdaiipari, dohánygyári és gyufagyári dolgozók léptek akcióba. 1918 december 13-án a burzsoáz földesuri kormány, élén Ionel C. Bratianuval, a munkások jogos követeléseit elutasította és a védtelen tüntető tömegek ellen sortűzet vezényeltetett. A romániai munkásosztály soha nem felejtte el a fővárosi Nemzeti Színház előtti vérfürdőt, amely száz és száz munkás, munkásnő és fiatal tanonc vérébe került.

A polgári-földesuri rendszernek azonban nem sikerült a fővárosi véres eseményekkel a munkásosztály harci szellemét megtörnie. Ellenkezőleg, a kormány bukaresti gaztette még gyűlölettebbé tette a legszélesebb dolgozó tömegek előtt az ország élen álló polgári-földesuri rendszert.

A munkások osztályharcos szelleme ragyogóan jutott kifejezésre az 1920. évi októberi általános sztrájk idején, amikor több mint 200.000 dolgozó szüntette be a munkát. A munkásmozgalom opportunista és áruló szociáldemokrata vezetői mindent elkövettek, hogy a tömegek kezdeményezését megakadályozzák és harci szellemet leomptassák. A reformisták és a jobboldali szociáldemokraták, a munkásosztály esküdt ellenségei, készítették elő a sztrájk sikertelenségét. Az általános sztrájk sikertelensége ellenére arra kényszerítette a román földesurakat és a burzsoáziát, hogy részleges engedelményeket tegyen, általános választójog, 8 órai munka,

földreform) amelyeket aztán megcsonkítva léptettek életbe.

Az 1920. évi általános sztrájk tanulságai rendkívül nagy hatással voltak a hazai munkásmozgalomra. A leghaladóbb munkások és elsősorban a kommunista csoportok felismerték, hogy a sztrájk kudarcát az okozta, hogy a romániai munkásosztálynak nem volt marxista-leninista pártja, forradalmi pártja, amely képes lett volna a dolgozó tömegeket megszervezni, harcra vezetni, a munkásosztály és a dolgozó parasztság közötti szövetséget megerősíteni. Az általános sztrájk szükségessé tette az újpusu, a Bolsevik Párt mintájára megszervezett párt, — a Román Kommunista Párt megalakítását. 1920 decemberében a Szocialista Párt Kommunista csoportjainak Központi Bizottsága kiáltványt tett közzé, melyben hangsúlyozta, hogy a múlt hibáinak kiküszöbölése és a jövőbeni harcok sikere érdekében szükséges a szocialista pártnak kommunista párttá való átalakítása.

1921 májusában a szocialista párt kongresszusa négyötöd többséggel kimondta, hogy a szocialista pártot átalakítják kommunista párttá és a Kommunista Párt belép a kommunista pártok nagy családjába, csatlakozik a Kommunista Internacionáléhoz. Az opportunizmus elleni harcban Lenin és Szállin győzedelmes zászlója alatt alakult meg a Kommunista Párt, amely első pillanattól kezdve mint független politikai erő jelentkezett harci politikai életben és jelentősen hozzájárult hazánk politikai életének fejlődéséhez.

Több bíráló anyagot üzemi faliujságainkra

A faliujság szerepe egy üzem, vállalat, intézmény, kollektív gazdaság, vagy falu életében, tehát egy szűkebb munkaközösség életében ugyanolyan jelentős, mint egy újság szerepe a maga nagyobb elterjedési körzetében. E tény a faliujságok szerkesztőségi kollektívái általánosan ismerik. Elméletileg tudják azt is, hogy a sajtó a Párt legelősebb fegyvere, az agitáció, propaganda és szervezés nagyszerű eszköze, a bírálat és önbírálat meghonosításának és begyökeresítésének, s általában a szocialista építésnek, a jobb élet megvalósításának erős harci fegyvere.

Kévszám olyan faliujság-kollektíva tagot, szakszervezeti vezetőt, üzembizottsági tagot, vagy kulturfelelőst lehet találni, aki maga is ne tudná elmondani mindezt, sőt ennél jóval többet is. Mégis nagy azoknak a fali-

ujságoknak a száma, amelyek nem állanak hivatásuk magasztalán, amelyekben az elv nem vált gyakorlattá. Ez az ellentmondás pedig, egyéb okok mellett, onnan is adódik, hogy az illetékes felelősök javarésze vagy csak felületi módon tette magáévá az elvet, vagy pedig nem találta meg a megfelelő eszközöket arra, hogy az elméletet átvigye gyakorlati síkra. Így a faliujságok javarésze még mindig nem kapcsolódik az üzem, intézmény, stb. belső életéhez, még mindig csak szórványosan, félszóra és tompítottan jelentkezik az építő bírálat és önbírálat hangja. Ez tapasztalható a kolozsvári CFR műhelyek faliujságjainak esetében, a „Romania Muncitoare” kőművelgyár faliujságján, kisebb mértékben a „Varga Katalin” kötöttárugyár s az „Armatura”-üzem faliujságjain is.

A bátor bírálat gyakorlati eredményekhez vezet

Mi az mégis, ami ezekben a faliujságokban a fejlődés irányára mutat, amit tehát pozitívumként könyvelhetünk el? Az „Armatura” faliujságján például nem egy bátor bírálat anyagot találunk. A kollektíva sikerrel tudja alkalmazni a gunyrajzok fegyverét. Így rajzban — és névszerint — megbírálja a későnjövőket, két rajz gyakorol bírálatot az üzem vezetősége felé a versenyábrán „eltemetésért” s gunyrajz figurázza ki azokat, akiket kötéllal kell rángatni dalárdaprobákra. Miért jók az ilyen cikkek és rajzok? Azért, mert a megbírált személyek rászámolnak hibájukra, amely hiba az

egész üzem közösségének nyilvánossága elé kerül, nevelés tárgyává válik s igen valószínű, hogy a megbíráltak másodsor már nem követik el azt. Ezáltal pedig a faliujság gyakorlati eredményt ér el, magába a termelésbe szól bele építően, hozzájárul a munka jobb megszervezéséhez. Pontosan ez történt az Armaturában is az említett cikkek hatására. A kétségek terén határozott javulás állt be, a versenyábrát pedig kifüggesztették jól látható helyen. Márpedig jó faliujságnak — akárcsak jó újságnak — csak azt nevezhetjük, amelynek eredményes tevékenységét a gyakorlatban is le lehet mérni.

Követésre méltó újítás

A bírálat szándéka jelentkezik a „Varga Katalin” kötöttárugyár faliujságján is. A kantinban elhelyezett szép faliujságábrán meglátszik, hogy gondosan készítettek. Követésre méltó újítás az, hogy a faliujság mellett külön táblán ott található az azok a cikkek, amelyek az üzemmel kapcsolatban a helyi sajtóban jelentek meg az utóbbi időben.

Elvéve jelentkezik bírálat is a faliujságban. A legutóbbi számban például Nagy Ilona bírálatot gyakorol az egyik üzemvezető felé, hogy az AR-LUS montázsával kapcsolatban igért, — de nem adott támoga-

A hibák elhallgatása: opportunizmus

Nem is egyedül ezzel a cikkel kapcsolatban, hanem általánosságban felmerül ez a kérdés a „Varga Katalin” kötöttárugyárban, sőt igen sok más gyárban is. Sokan arra az alapvetően hibás álláspontra helyezkednek, hogy „lássák meg a hibákat a vezetők, technikusok”, hogy bíráljának „illetékesebbek”. Egyesek túlságosan nagy súlyt helyeznek ismerőseik érzékenységére, mások attól tartanak, hogy a fellelő alkalmazott bírálat kellemetlenséget okozhat a bírálóknak, piszkálódást vonhat maga után. Így aztán a faliujságon igen soványan jelentkezik a bírálat, holott az üzem kérdéseitől kívülálló személy is, egy-két óra leforgása alatt egész faliujság-számba előleges bíráló anyagot talál.

Kétségtelen, hogy akadnak — nem csak a „Varga Katalin” gyárban — érzékeny emberek, sőt olyanok is, akik alkalomadtán a kritika elfojtásától sem riadnak vissza. De egyet le kell szögezni: a polgári csökevények takargatása, babusgatása s az ilyenek uszályában való kullólgatása, a megalkuvás, a hibák elhallgatása, nohogy a baj okának feltárása visszacsúszon a be-

tást mindaddig, míg felülről nem ellenőrizték. A bírálat szándéka jelentkezik Hollender Teréz cikkében, amennyiben megjegyzi, hogy az egyikként kiváló „Varga Katalin” gyermekotthon működésében vannak még hiányosságok s e hiányosságok kiküszöbölésében a vezetőség támogatását kéri. A szándék azonban még nem egyenlő a tettel. Ugyanis: milyen fogvatékoságról van szó? Mert hibákról beszélni, általában — ez a módszer szinte egyenlő a hibák elkendőzésével s az azokért felelősök mentegetésével.

esületesen bírálóra. — mindez, tömöre szövege: opportunizmus és szöges ellentétben áll a Párt politikájával. A Párt erős és lecsap azokra, akik visszaéléseket követnek el a bírálatot kapcsolatban. Csak egy példát említhet, a Párt Központi Vezetősége legutóbbi kezdeményezte a sajtófelelősök büntetőjogi védelmét, hogy megvédje mindenféle üldözötéstől a közvetlen helyi parancsnokait. Világos tehát, hogy maga az ország vezetőereje voszi védelmébe a becsületos dolgozókat, akik bátran, harcosan, javító szándékkal és pártosan tárják fel a hibákat, a hibák gyökereit és azok elkövetőit, függetlenül attól, hogy a termelésben milyen munkakört töltenek be.

A bírálat teljes hiánya tapasztalható a „Romania Muncitoare” kőművelgyár faliujságján. E faliujság különben is elhanyagolt. Egykori nevét azótörédek jelzik s a hiányzó betűket ki kell találni, mint egy összerakósdi játékban a megfelelő kockákat. Április elején még mindig található rajta március eleji, sőt februári cikkek, de ezek túlnyomó többsége is annyira általánosított, hogy semmi niat nem mond. Felma-

rül itt — és máshol is — a cikkek cserélésének a kérdése. Feltehető jelenség, hogy a faliujság-cikkeket csaknem minden üzemben „éppen most” cserélik. Ez az „éppen most” gyakorta hetekig tart — holott a „Scanteia” és „Viata Sindicala” által rendezett verseny — amelybe a kolozsvári üzemek faliujságjainak javarésze bekapcsolódott — egyik pontja az, hogy a cikkeket kéthetenként cseréljék.

TÖBB TÁMOGATÁST A SZERKESZTŐSÉGI KOLLEKTÍVÁK RÉSZÉRE

Ugyanitt merül fel a faliujság-kollektíva támogatása is. Persze, ez a kérdés máshol is adódik, nem utolsósorban a CFR üzemek faliujságjaival kapcsolatban is. Kollektívák léteznek, de többnyire csak papíron. Értekezletek zajlanak le, ígéretek és vállalások hangzanak el a faliujság munkájának jobb megszervezésére, de ezek csak ígéretek és vállalások maradnak, vagy ahogy a „Romania Muncitoare” faliujságfelelőse mondja: „halvaszületett gyermekek”. Követik ez abból, hogy az üzem vezető szervei nem tulajdonítanak elég fontosságot a faliujságoknak, holott a „Scanteia” és a „Viata Sindicala” indított versenyt a faliujságok között nyilvánvalóan azért, mert a Párt és a Szaktanács fontos harci eszköznek tekinti a faliujságot. De a verseny alig tükröződik az üzemek faliujságjain, mint ahogy a termelésben folyó verseny is többnyire csak általános szólamokban kap helyet. A CFR műhelyek I. osztályának faliujságján például csupa újkélt cikkek vannak, de alig lehet találni olyant, amely az üzemrészt sajátos kérdéseivel kapcsolná a nagy problémákat. A IV. osztály faliujságján három szólamszerű cikk mellett az amerikai és angol imperialistákat gunyoló rajzokat találunk. Itt felmerül a faliujságra a kerülő anyagok ellenőrzésének a kérdése, a rajzok közt ugyanis van olyan is, amely nem felel meg minden szempontból. A VI. osztály nagy faliujságján a cikkeket hosszabb jelszavak helyettesítik. A fő-faliujságról ezután nem is szólhatunk — éppen most cserélik.

IRJUNK IGAZAT

Bíráló hangot ezekben a faliujságokban még szórványosan sem találunk. Vajon a CFR műhelyekben minden olyan rendben megy, hogy azon már semmit sem lehet javítani? Tudott dolog, hogy ilyen nem létezik. Amikor tehát egy dolgozó faliujság-cikk írásához fog s ilyen szerű mondatok tördlnak a tollára: „Minden egyes dolgozó magáévá tette...”, vagy: „minden tőlünk telhető megtérszünk...”, nézzen először magába s állapítsa meg, vajjon hisz-e amit leír, vajjon nem lát-e hibákat, fogvatékoságokat, nem tapasztal-e olyasmit, amin nem lelkesedni kell, hanem keményen meg kell bírálani? Jogosan és büszkén tekinthetünk megvalósításainkra, joggal nézhetjük derülátón az elénk-betárló jövőt, de alapvetően hibás, ha rózsaszínű szemüvegen át tekintjük a hibákat is, mert ezek éppen a jobb jövő kibontakozását akadályozzák.

Összegezve: a faliujságoknak gyökerees fordulatot kell venniük a bírálat és önbírálat szellemének meghonosítása és kiszélesítése felé. Ilyen tekintetben kell támogatást kapniuk az szerkesztőségi kollektíváknak az fizemi pártszervezetektől, a szakszervezetektől, üzemi bizottságoktól, kulturfelelősöktől s minden becsületos, harcos és pártos dolgozótól.

ORRÁN LAJOS

Az önálló takarékos gazdálkodás jelentősége öt éves tervünk megvalósításában

Első öt éves tervünk alapvető feladata, hogy felépítsük Népköztársaságunkban a szocializmus gazdasági alapját. Ez a feladat azt jelenti, hogy az első öt éves terv végére a Román Népköztársaságnak fejlett szocialista iparral kell rendelkeznie. E cél érdekében az öt éves tervben előír: 1330 milliárd lej értékű beruházás 51.4 százaléka az iparba megy. Az állam az ipari vállalatok rendelkezésére bocsátja az ipar bővítéséhez szükséges összegeket, melyeket a vállalatoknak — a gazdasági terv keretében — legjobb belátásuk szerint, az anyagtakarékosság és az önköltség csökkentése tervelőirányzatának megfelelően kell felhasználniuk. Az állam azzal, hogy ezeket a vállalatokat ellátja a szükséges eszközökkel, megteremti annak a lehetőségét, hogy ezek a vállalatok ráterhessenek a vállalatvezetés szocialista módszerére, az önálló takarékos gazdálkodásra, amely végső fokon a szocialista vállalatok alapvető jellegzetessége. Az önálló takarékos gazdálkodási mód lehetővé teszi, hogy a szocialista iparosításunkhoz szükséges hatalmas beruházási összegeket saját erőnkől előállíthassuk.

Ez a módszer a Szovjetunióban a szocialista gazdálkodás fejlődésével vált egyre teljesebbé, egyre tökéletesebbé. Alkalmazása már 1921-ben kezdődött, majd a Szovjetunió Kommunista (b) Pártja Központi Bizottságának 1929. december 5-i, az iparvezetés újjászervezéséről szóló határozata alapján általánosan alkalmazást nyert. Ez a határozat szövege le, hogy a vállalat az iparvezetés alapja, főláncszeme, hogy minden vállalat terjesztésében az önálló takarékos gazdálkodásra.

Hazánkban 1949-ben vetődött fel először az önálló takarékos gazdálkodás kérdése. Vasile Luca elvtárs leszögezte, hogy az állami gazdasági vállalatok és szervezeteik új jogi helyzetének alapját az önálló takarékos gazdálkodás szocialista elve képezi. Ez biztosítja az állami vállalatok egyszemélyi vezetését. Álló és forgóeszközökkel való ellátásuk révén növelik cselekvési önállóságukat és felelősségérzetüket. Feladatukká válik a gazdasági és pénzügyi tervek elkészítése, az igazgatói alap létesítésével pedig a vállalat egész munkakollektíváját érdekeltté teszi az eredmények elérésében. 1949. októberében busz vállalatot látott el az állam a szükséges álló és forgóeszközökkel. Ezek a vállalatok ráterhettek az önálló takarékos gazdálkodás útjára. 1951-es tervünk során összes vállalatunk bevezették a vállalatvezetés szocialista módszerét, az önálló takarékos gazdálkodást.

Nézzük meg, melyek az önálló takarékos gazdálkodás jellegzetességei:

— Az önálló takarékos gazdálkodás elve alapján működő vállalat önálló egység és ebből következik, hogy jogi személyiséggel bír. A jogi személyiséget a pénzügyminisztérium szerveinél való bejegyzése után nyeri el. A jogi személyiségfelelőse, hogy a vállalat szerződőképessé, vagyis saját nevében önállóan szerződést köthet.

— A vállalat egyszemélyi vezetés alatt áll, ami azt jelenti, hogy az igazgató dönt a vállalatot érintő összes kérdésekben, az ő kezébe fut össze a vállalatvezetés minden szála. Az egyszemélyi vezetés azonban nem zárja ki, hanem egyenesen megköveteli a kollektív munkát. A vállalatokban dolgozó összes munkásokat mozgósítania kell olyan értelemben is, hogy a dolgozók ne csak a határozatokra hajtsák végre, hanem javaslataikkal, kezdeményezéseikkel járuljanak hozzá a terv teljesítéséhez, illetve tulszárnyalásához. Emellett állandóan szemlélő kell tartania az üzemi pártszervezet irányelveit és együtt kell működnie a szakszervezettel. Az igazgató az egész vállalat tevékenységéről felel. A személyes felelősség azon-

ban saját munkaterületén belül minden dolgozóra kiterjed.

— A vállalatoknak az állami terv keretében saját gazdasági és pénzügyi tervük van.

— A rendelkezésre bocsátott eszközökkel a vállalat gazdasági tervében kitűzött feladatok teljesítése érdekében önállóan rendelkezik. Ezeket az eszközöket a legjobb belátása szerint kell felhasználnia a terv előírásainak megfelelően, az anyagtakarékosság, az önköltség csökkentése, a terv mennyiségi és minőségi teljesítése és tulszárnyalása szempontjából.

— A cselekvési függetlenség, a gazdálkodási kezdeményezés azt jelenti, hogy a vállalat kiadásait, bevételeiből kell fedeznie. Működésében tehát a legmesszebbmenően kell érvényesítenie a takarékos elvét.

— A vállalat érvényben lévő szabályok alapján önálló könyvelési nyilvántartást vezet.

— Anyagi önállóságából következik az is, hogy az Állami Banknál saját bankszámlája van, a terv teljesítése vagy túlteljesítése érdekében hitelt vehet igénybe.

— Az állami vállalat anyagilag érdekelt a gazdasági terv végrehajtásában. A vállalat jövedelmének egy része a vállalat forgóeszközei növelését szolgálja, tehát a vállalat anyagi helyzete saját tevékenységétől függ. De a dolgozók is érdekelték a vállalat eredményes működésében, mert a jövedelem más részét igazgatói alapra fordítják. Ez az alap közvetlenül szolgálja a vállalat kollektívájának egyéni és együttes érdekeit. Tehát a vállalat munkásainak a gazdasági terv teljesítésében és tulszárnyalásában való közvetlen érdekeltségét a munka minőségi és mennyiségi javadalmaszán tul éppen az igazgatói alapon keresztül adott juttatások valóstítják meg.

Az önálló takarékos gazdálkodás nem csak a vállalatokra nyer alkalmazást, hanem a vállalatok feletti álló gazdasági egységekre, szervezetekre is. Ilyenek például a minisztérium keretében működő főigazgatóságok beszerzési és elosztási igazgatóságok és osztályok, amelyek az 1950. évi 16. sz. örvényrendelet alapján az önálló takarékos gazdálkodás elve szerint működnek, ugyancsak a helyi telleg gazdasági szervezetek és a különböző szolgáltatásokat nyújtó állami intézmények, például a vasút, posta, stb.

A Szovjetunióban az önálló takarékos gazdálkodás elvét nem csak a vállalat egészére, hanem azon belül annak egyes részére is alkalmazzák. Nem csak egyes műhelyek, üzemrészek térnek át a takarékos gazdálkodásra, hanem egyes brigádok, munkacsoportok, élmunkások is. A Szovjetunióban nagy sikerrel alkalmazott belső önálló takarékos gazdálkodást hazánk is átvette és ennek eredményeit 1950. évi tervünk mutatja. A belső önálló takarékos gazdálkodás elvét valóstítják meg azok a munkások, akik munkájuk eredményesebbé tételéért bevezetik az egyéni takarékosági folyószámlát.

Mindezekből láthatjuk, hogy a szocializmus építése az önálló takarékos gazdálkodásnak milyen széleskörű alkalmazását teszi szükségessé. Az önálló takarékos gazdálkodásnak, a vállalatvezetés boldosítási módszerének lényege tehát az, hogy a gazdasági egységek költségeiket termékeik értékesítése során nyert összegből fedezzék. Ez nem tulmenőleg pedig arra kell törekedniök vállalatainknak, hogy minél több anyagi eszközt bocsátssanak a nemzetgazdaság rendelkezésére.

B. Lozádi Ghella, egyetemi tanársegéd

